

LOS ANGELES BAŞKONSOLOSU KEMAL ARIKAN'I 1982 YILINDA KATLEDEN HARRY (HAMPİG) M. SASSOUNIAN'IN ŞARTLI TAHLİYESİ

AVİM

14 Aralık 2016 tarihinde ABD'nin Kaliforniya eyaletinde gerçekleşen şartlı tahliye duruşmasında, 1982 yılında Türkiyenin Los Angeles Başkonsolosu Kemal Arıkanı katleden teröristlerden olan Harry (Hampig) M. Sassounianın şartlı tahliyesine karar verilmiştir. Temyize açık olan bu karar, Kaliforniya valisinin onayı durumunda uygulanacaktır. Harry (Hampig) M. Sassounianın şartlı tahliye kararı sıradan bir olay değildir ve pek çok açıdan irdelenmeye muhtaçtır.

Kemal Arıkanın katledilmesi, 1975-1985 yılları arasında iki farklı Ermeni terör örgütü tarafından Türk diplomatlara yönelik yürütülen suikast kampanyasının sonuçlarından biridir. Bu terör kampanyası sonucunda otuz bir Türk diplomat katledilmiştir. Bu dönemde ayrıca üç Türk diplomat da Yunan ve İranlı teröristlerce öldürülmüştür. Ermeni terör örgütleri, Türk diplomatlara karşı gerçekleştirdikleri suikastların yanında, diğer Türk ve yabancı hedeflere de çeşitli saldırılar düzenlemişlerdir. Bunların yanında, örgütlü Ermeni terör kampanyasının başladığı 1975 yılından iki sene önce de, Geurgen M. Yanikian adlı bir Ermeninin Türkiyenin Los Angeles Başkonsolosu ve Muavin Konsolosuna pusu kurarak, bu iki diplomatı katlettiğini de hatırlamakta fayda vardır.

1975-1985 yılları arasında yaşanan terör dalgası Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia (ASALA - Ermenistanın Kurtarılması için Ermeni Gizli Ordusu) ve Justice Commandos for the Armenian Genocide-Armenian Revolutionary Army (JCAG-ARA - Ermeni Soykırımı için Adalet Komandoları-Ermeni Devrimci Ordusu) adlı iki farklı örgüt tarafından yürütülmüştür.

Türkiye kamuoyunda daha çok bilinen ASALA, sol eğilimli ve Sovyet yanlısı bir örgüttür. JCAG-ARANın ise sağ eğilimli bir örgüt olduğu düşünülmektedir. Aslında, ASALA Türkiyeye karşı yürüttüğü terör kampanyasını daha genel bir anti-emperyalizm söylemi üzerine oturtmuşken, JCAG-ARA ideolojik bir konum almamıştır ve varlık sebebini sadece Türk hedeflerin vurulması olarak göstermiştir. Nitekim, ASALA Türk olmayan hedeflere de saldırılar düzenlemişken, JCAG-ARA yalnızca Türk hedeflere yönelmiştir. JCAG-ARA, ASALAnın katlettiğinin yaklaşık iki katı sayıda Türk katletmiştir.

14 Aralıkta mahkemenin hakkında şartlı tahliye verdiği Türkiyenin Los Angeles Başkonsolosu Kemal Arıkanın katillerinden biri olan Harry (Hampig) M. Sassounian JCAG-ARA adlı örgütün üyesi bir suikastçıdır.

JCAG-ARAnın, ARF-Dashnaksutyunun (Taşnaksutyun) silahlı kanadı olduğu konusunda hemen herkes hem fikirdir. Bilindiği üzere, ARF-Dashnaksutyun 1890da Osmanlının Doğu vilayetlerinin kurtarılması için kurulmuş ve bu tarihten 1920lere kadar Doğu Anadolu da gerçekleşen kanlı olaylarda başat bir rol oynamıştır. 1905 ve 1918 yıllarında Azerbaycanlı ve Ermeniler arasında Güney Kafkasyada yaşanan kanlı olaylarda da ARF-Dashnaksutyun ön saflardadır. 1918-1920 yılları arasında yaşayan Ermenistan Cumhuriyetini yöneten ARF-Dashnaksutyun, bugünkü Ermenistanın güneyinde yer alan Zangezur bölgesinde Müslümanlara karşı yürütülen etnik temizliğin faalidir. 1920-1922 yıllarında ise ARF-Dashnaksutyunun yürüttüğü Operation Nemesis diye anılan terör kampanyasında aralarında üst düzey eski Osmanlı yöneticisinin de olduğu on Türk, Ermeni ve Azeri öldürülmüştür. 1975-1985 yıllarında yürütülen terör dalgasının, 1920-1922 yıllarındaki dalgadan örnek alınarak yaratıldığı düşünülmektedir. İkinci Dünya Savaşı esansında bazı ARF-Dashnaksutyun yöneticilere Naziler safında yer alarak Nazi ordusu içinde bir Ermeni lejyonu kurmuşlardır. 1991de Sovyetlerin dağılmasından sonra ortaya çıkan Ermenistan Cumhuriyetinde ARF-Dashnaksutyun ülkede illegal faaliyetleri nedeniyle yasaklanmış, bu yasak 1998 yılında kaldırılmıştır. 1999 yılında Ermenistanda yaşanan ve başbakan dahil dokuz kişinin öldürüldüğü silahlı baskın ARF-Dashnaksutyun bağlantılı kişilerce gerçekleştirilmiştir.

ARF-Dashnaksutyunun silahlı kanadı JCAG-ARAnın bir militanının serbest bırakılmasının Ermeni radikalizmini cesaretlendirecek bir gelişme olduğunu tespit etmek gerekir. Bunun için yukarıda kısaca bahsedilen 1920-1922 süreci ve bu süreçte yaşanan Tehlerian davasının ve 1973de Yanikianın Los Angeles Başkonsolusu ve Muavin Konsolosunu katletmesi olaylarının 1975-1985 terör dalgasının ortaya çıkmasındaki rolü dikkatle incelenmelidir. 1920-1922 terör dalgasının belki de en önemli bileşeni Talat Paşa suikastıdır. Ne var ki, bu önem Talat Paşanın diğer kurbanlardan daha önemli bir şahsiyet olması ile ilgili değildir. Bu suikastın önemi, sonrasında yaşanan mahkeme sürecinden kaynaklanmaktadır. Daha önce de bazı suikastlara karışmış olan Talat Paşanın katili ARF-Dashnaksutyun militanı Soghomon Tehlirian çıkartıldığı Alman mahkemesince bugün yalan olduğu belgelenen ifadelerini takiben iki gün süren bir yargılama sonrasında salıverilmiştir. Bu ahkeme sonrasında ise Tehlerian, Ermeni milliyetçi anlatısı tarafından kahramanlaştırılmış ve bir adalet kahramanı olarak resmedilmiştir.

Talat Paşa suikastı üzerine kurulan kahramanlık hikayesi bugün Ermeni milliyetçi anlatısının temel taşlarından biridir. Bu anlatı, adalet için intikam ya da adalet getiren intikam düşüncesini, Türklerin öldürülmesinin adil, meşru ve başkaları tarafından affedilebilir ve bedelsiz kalacak bir şey olduğu fikrini genç beyinlere aşılacaktır. 1975-1985 terör dalgasında rol alan militanlar ve destekçileri için Tehlerianın çok önemli bir örnek olduğu bilinmektedir. Benzer şekilde, 1973 yılında Yanikianın gerçekleştirdiği çifte suikast da ASALA ve JCAG-ARAnın ortaya çıkmasında motive edici bir etken olmuştur; Türke, yaptıklarını kanıyla ödeten Yanikian rol modeli, Ermeni gençlerin radikalleş(tiril)mesinde ve terörizmi bir yöntem olarak benimsemelerinde araçsallaştırılmıştır.

Harry (Hampig) M. Sassounianın serbest bırakılmasının da şiddet ve terörizmin meşru, affedilebilir ve cezasız kalacak bir yöntem olarak sunulmasının önünü açacağını, ARF-

Dashnaksutyun gibi çevrelerce bu şekilde bir algı yaratmak için kullanılacağını beklemek yanlış olmaz. Bununla ilgili olarak, ABD, Fransa ve diğer bazı ülkelerde hali hazırda Türk düşmanlığı ve radikal fikirlerle hareket eden önemli Ermeni çevrelerin olduğunu hatırlamak yerinde olacaktır. Bu nefret ve radikalizmin en son somut örneği, 10 Kasım 2016 günü Sassounianın serbest bırakıldığı eyalet olan Kaliforniyada yaşanan, Kaliforniyadaki Türk toplumu tarafından California State University Northridge ve Chapman Universityde organize edilen Prof. George W. Gawrych Atatürk konulu konferanslarının ARF-Dashnaksutyunun gençlik örgütü üyeleri tarafından basılmasıdır. Bu tip saldırılar, ABD ve Kanadada sıkça yaşanmaktadır ve bunların Sassounianın serbest bırakılmasından sonra daha da artması hiç de şaşırtıcı olmayacaktır.

Sassounian örneğinden de, son yıllarda Ermeni milliyetçi yazarlar tarafından daha sık işlenmeye başlanan Tehlerian miti gibi, nefreti körükleyen ve şiddet ve terörizmi meşrulaştıran bir başka mit yaratılması hiç de ihtimal dışı değildir. Nitekim, Sassounianın Kemal Arıkanın öldürmekten pişmanlık duymadığına dair sözleri zaman zaman Ermenice basında yer almaktadır.

Terörizmin çirkin yüzünün yaygın olarak görüldüğü, terör mağdur ve kurbanlarının yüksek sayılara ulaştığı ve terörle mücadelenin uluslararası gündemin en üst sırasına yerleştiği günümüzde, bir insanı katletmiş bir teröristin mahkeme kararıyla serbest bırakılmasının ne anlama geldiği sorgulanmaya muhtaçtır. Bu kararı verenler kuşkusuz sonuçlarından sorumlu olacaktır.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "LOS ANGELES BAŞKONSOLOSU KEMAL ARIKAN'I 1982 YILINDA KATLEDEN HARRY (HAMPİG) M. SASSOUNIAN'IN ŞARTLI TAHLİYESİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 80. Aralık 21. Erişim Nisan 02, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/tr/Yorum/LOS-ANGELES-BASKONSOLOSU-KEMAL-ARIKAN-I-1982-YILINDA-KATLEDEN-HARRY-HAMPIG-M-SASSOUNIAN-IN-SARTLI-TAHLIYESI-2>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

